BIJDRAGEN TOT DE LITERATUUR

OVER DE

ROODE BOSCHMIJT VAN NIEUW GUINEA

DOOR

Dr. A. C. OUDEMANS.

In Nova Guinea, Résultats de l'Expédition scientifique Néerlandaise à la Nouvelle-Guinée, Afdeeling Zoologie, vol. I, p. 101—162, werden door mij de *Acari* van Nieuw Guinea behandeld. Het werk is in drie gedeelten gesplitst. Het eerste gedeelte bevat een Overzicht der Acari tot dusverre in Nieuw Guinea gevonden (p. 101—119; 177 soorten). In het tweede gedeelte worden de nieuwe soorten beschreven. Hieronder bevinden zich twee larvevormen, door mij *Thrombidium van der Sandei* en *Thrombidium Wichmanni* genoemd. Beide larvevormen wachten op lage kruiden eene gelegenheid af, om op een warmbloedig dier — vogel, of zoogdier — te klauteren, en zich met hun zuigsnuit in de huid daarvan te boren. Tot dusverre werden ze alleen op de kroonduiven (*Goura*) en op den mensch waargenomen. Bij dezen laatsten veroorzaken ze afschuwelijke opzwellingen der huid, gepaard met den ondragelijksten jeuk. Met recht zijn deze diertjes, in Celebes en Nieuw Guinea »gonone« genoemd, de schrik dergenen, die door de bosschen moeten gaan.

Het derde gedeelte (p. 148—162) is uitsluitend gewijd aan historische, biologische en pathologische aanteekeningen over deze Nieuw-Guinea-plaag-mijten.

Zooals reeds daar ter plaatse uitdrukkelijk werd mede-

gedeeld, ontving ik al de détails daarover van den Heer G. A. J. Van der Sande, Arts, Officier van Gezondheid bij de Koninklijke Nederlandsche Marine, die als Geneesheer deel uitmaakte van de Expeditie.

Inmiddels hield de heer Van der Sande voortdurend aanteekening van al wat Z. E. Gestr. in de literatuur over Nieuw Guinea over deze boschmijten vermeld vond. Welwillend stelde Z. E. Gestr. mij deze nieuwe gegevens ter publicatie af.

L. M. D'ALBERTIS, *New Guinea; what I did and what I saw*; 2 Vols; London, 1880. — In vol. 2, p. 34:

»For some days past all on board have complained of a »violent itching in different parts of the body, without finding »out any cause for it, but to day an almost microscopical »insect was discovered, which has either attacked us in the »forests, or has been carried on board in the skin of the »gowras and other birds, which mostly live on land. I found »that certain red lumps on the skin of these birds are actu- »ally formed of hundreds of these almost invisible creatures. »The root of each feather becomes a pleasant abode for them. »They must also possess immense productiveness; in fact our »bodies were entirely covered with them. It was useless to »wash ourselves, either with hot water and soap, or acid, or »eau-de-Cologne; but to-day we had recourse to a new »expedient, that of washing our-selves with petroleum. At »Yule Island I found this process efficacious in similar cases, »and also that the ulcer produced by the disease called cas- »cado dies away after repeated applications of the oil. I also »tried it at Andai in 1872, and at Yule Island this year.«

Ik maak hierbij de opmerkingen, 1e, dat, wanneer de *Thrombidium*larven zich ergens aan vastgehecht hebben, zij nimmer loslaten, zoodat aan eene overbrenging van de »gonone« uit de bosschen naar de bewoners van een schip door bemiddelling van kroonduiven (*Goura*) niet kan gedacht worden. Het spreekt van zelf, dat wanneer personen, door een bosch gaande

door die mijten beklommen worden, genen eerst een of meer uren daarna den vreeselijken jeuk beginnen te voelen. — 2e, dat deze diertjes zich natuurlijk niet voortplanten, want het zijn zespootige larven. Wanneer deze zich volgezogen hebben, veranderen zij in achtpootige nymphen, die, uit de larvehuid te voorschijn komende, zich op den grond laten vallen, en een rooversleven gaan leiden, levende van alle mogelijke kleine diertjes, waarvan zij alleen de weeke deelen verorberen. In hun darminhoud vindt men alleen spier-, vet- en epitheliumcellen, geen chitine-stukjes.

In het van Regeeringswege uitgegeven Annual Report on British New Guinea, 1 July 1897—30 June 1898, verschenen te Victoria in 1899, staat, p. 8:

»we all suffered greatly with the scrub itch."

In hetzelfde verslag van twee jaren later, 1 July 1899—30 June 1900, gedrukt te Victoria in 1901, staat weer, in de beschrijving van een tocht, p. 34:

»we were much tormented by scrub-itch."

In »Two years among New-Guinea cannibals, by A. E. Pratt, London 1906", lezen wij, p. 93:

» . . . . the abominable attack of the scrub-itch, a nasty »little parasite that the wayfarer brushes from the low herbage »as he moves along. This hateful microscopic creature, which »is of a bright red colour, gets under the skin and causes »terrible irritation. The affection spreads, and if one is so »unwise as to scratch the place, there is no hope of relief »for at least three weeks. The only satisfactory remedy is to »bath the part in warm salt and water."

Ik voeg hier slechts aan toe, dat deze *Thrombidium*larven niet onder de huid kruipen, maar dat de huid door de irritatie ringvormig om het diertje opzwelt en het zelfs geheel insluit, er overheen groeit, evenals bij *Ixodes* en *Dermatophilus* het geval is. Zie Entomologische Berichten, v. 2, p. 56—59. — Arnhem, 15 Nov. 1907.